

Digitalizacija in spajanje v PDF datoteko
Hister Caprae za

kuopranbot.si/josip-ahtik-1867-1952

Pismo je bilo najdeno v časovni kapsuli leta 2015 v Kopru pri prenovi hiše.

Pismo je napisal leta 1907

Josip Ahtik 1867-1952

Joseph Hitzel

G. WULZ TRIESTE.

V Kopru, dne 7. veljačnja 1907

Predno zapustijo delavci - vidarji iz -
 gotovljeno hišo, želim razidati mal spo-
 menik, ki naj priča našim nasledni-
 kom o duševnih in telesnih bojih, katere
 smo imeli, - da priborimo nasledni-
 kom boljše bodočnost.

Kopar (Cappis - Justinopoli - Capodistria)
 je danes laško mesto z okroglo 9000
 dušami. Slovencev in spleh zavednih
 Slovencev nas je okolu 1200 duš, a
 nezavednih, skirama še poitalijan-
 čenih pa okolu 3000. -

Nekdaj pa je bila tu teologija za
 glagoljaše. "Božja draga" se imenuje še
 danes tretjina mesta proti kiljskim
 hribom obrnjena.

Občina je jako razsežna, a vsebuje
 mnogo čisto slovenskih vasij: Pobeze,
 Botelke, Srem (Sermin), Rižan, Česarje,
 Ferencan, Barbar, Paderno i. t. d.
 V okolici mesta je okolu 3000 duš - veči
 skoraj vsi Slovenci.

Občinski zastop je v rokah stran-
 ke, ki se imenuje liberalno, pa nima
 za nas Slovence in tudi ne za Lake,
 ki nečej biti nje pristasi - nikakvega
 čista pravice. Listopada 1906 smo
 skušali skupaj s kršćanskimi
 kmeti italijani vreči stranko, ki jej
 pravimo "camōra", pa ni šlo.

V Kopru zboruje navadno zadnja leta
deželni zbor Istre, ki pa sedaj ne
deluje, ker "camora" neče niti slišati,
da vladni odposlanec odgovarja na
slovenske in hrvaške interpela-
cije - v slovenščini. In vendar nas je
v Istri Slovenov 190.000 poleg Lahnov
ki jih je Romaj 115.000 !!

Vlada pa je namreč avstrijska,
dunajska, ker smo v državi Avstrijsko-
Ogorskej, kjer je načelo: manjšina
naj upovelduje večini.

V Avstriji hoče vlada imeti
vse urade nemške - za 28,000,000.
Nemcev proti 16,000,000 Nemcev,
v Ogrsko-hrvaški pa hoče vlada
imeti vse urade madjarske - za
3 milij. Madžarov proti 12 milij. Nemadja-
rov.

Nas Slovenov pa se bojijo kakor
peklenskičel Kriza. Sloven = to je njih
strah; Panславizem = njih pogubljenje.
In vendar ne zahtevamo drugega, nego
jednakost vseh narodov. Vi, ki šitate
toliko časa po naši smrti, čam je
najbrž znano iz zgodovine vse to, - ali pa
tudi ne, ker šola v državni rabi
neče navajati ljudij na to, ker je
res, nego samo na to, ker je ugodno
državni ideji. Mogoče pa, da živite
še v državi, kjer poznate Lahn, Nemce

Nadzarje Rakor pohlevne, maleukostne,
mirne narodiče! sodržavljane, ki so
sodovoljni, da imajo jedralbe pravice
Rakor večina = Slovenci. Danes pa
nas hočejo Nemci uničiti, Lahi pa nas
pa priznati nečejo, Ob Dravi nas
hočejo razkričati za Nemce, ob morju
pa za Italijane, samo, da se ^{ne} stružimo
in se jim ne vpremo. Zato pošilja-
jo uradnike Nemce in Lahi v naše kraje
in pošiljajo Slovence izven dežele mej-
tije; zato avstroogrska vojska
neče vedeti za naše jezike in
narčja = Kdor ni pomenčen, ne po-
stane oficir, a vojska se od leta
do leta pomnožuje, da brani drža-
vo, ki v notranjem ustroju nima
pravice do obstanka v takih raz-
merah.

Vlada iz Dunaja (Beča) politička
na vse urade, šole, deželne shote i. t. d.
da se mej Slovenci različnih narčij
vnaša razpor.

Na jugu podpira Lahi proti nam,
v sredini so Nemci raziti mej nas,
na severu pa podpira jeden naš-
slovenski narod, Poljabe, samo
da se ne zedinijo z drugimi, pri-
stihavimi Slovenci.

Sedaj pa (1904) imamo nov državno-
sborški volilni zakon. Od tega pri-

čakujemo mnogo naravnnejega razvoja v državi. Vendar so Slovenci sodelovali Nemci mnogo krajev (slovenskih) in so jih vstaknili v volilna okrožja Nemci (na Koroskem preko 90.000 duš) in tako so dali tudi v Istri Lahnem 3 volilna okrožja, kjer je povsodi jedva tretjina naših duš, nejm. Ko v slovensko hrvatskih okrožjih Lahnem inteni.

Lani so si Rusi in Japanci razdelili stol Sahalin. Mogoče da je bila ruskojaponska vojna - zadnja moritev v tako širokem stilu, vendar nenaravni razvoj državnih idej in kolonizacijskih sil pripravljajo pač še huje, neizogibne splošne moritve, obko se državniki o pravem času ne spanetujejo. Misel na mirno sporazumljenje prideja v Haag Konferenco za mir. No, sameljubje državnikov in kranarjih glav hoče ustvariti svet svojih naveden za svoje nebršcauske ideale in poblep.

Bolgarin Srb v Makedoniji se vzdi qujeta iz turškega robstva - Krščanstva Evropa ju tlaci nazaj v robstvo. Svobodni čenci v Afriki se dvigajo zoper tlačitelje in mesarje Nemce, ki jih kar zarobujejo. Angličani si prisvajajo svobodne države in Evropa gleda min.

Rusi imajo "durno" kamor voli vsak državljani svojega poslanca. Samodržstvo je kavec. Bolgari se pritožujejo na svojega (nemške krvi) kneza. Rumunski kmetje hočejo tudi živeti ... revski nimajo zemljiše ker so jim vse "velepostuliki" uprabili, a sedaj se mašujejo. Srbija gleda z usmiljenjem na teli-ko Srbov in jednarodnih bratov ki niso še združeni v državi.

Črna gora ima svojo državo skupšino, samodržstvo je nehalo. Slovatska se pogaja z Ogrsko za skupno brambo a - vse to - vse naravne tobe razvoja balkanskih Slovcov kaže razbiti nemška intriga, ki hujska državnico proti državi, narod proti narodu, samo, da se ne združijo plemena v moč, ki bi se vstavljala katoliškemu prodiranju Nemcev v vse tuje (nemške) pokrajine.

Ko čitate to, bode gotovo že vse to rešeno in porabljeno. Ziveli bode v srečnejih razmerah ... Bog daj!

Rojen v Vojniku (ob Iludinji ki se steka v Savinjo) 20/3 1867. Klical sem se Josip Antik, oče Jakob, mati Jera. Niso me hoteli dati nadaljne šole, proti njih (roditeljev) volji sem se učil ponosi

po dnevi delal na kmetiji očetovi; ker pa ni bilo tam bodočnosti, — imel sem še tri brate, — všel sem 21 let star od doma v pisarno odvetnika dr. Seruca v Lekje. Odtam so me vzeli v (taklo sovražljeno) vojaško službo, kjer me je (na Barovici pri Trstu) strela zadela, ko sem hotel govoriti na telefonu (1891) Okreval sem, — služil še tretje leto slaboten pri vojaki; šel zopet v pisarno dr. Seruca, oženil se 19. 4. 1896 z Hilko (Marijo) Šprahmanovo, sestro celjskega organista. Preselil sem se 1897 v Slovensko Bistrico, odtam 1898 v Trst. Otrok se je rodilo v Slov. B. imenuje se Hilko-Žosip. L. 1904 pa sem prišel v Koper kakor uradni posojilnice in hranilnice, katere pisarno vestno vodim še sedaj.

Kupil sem tu-le zemljišče s staro hišo, katero sem deloma prodal ter pozidal to-le deloma novo hišo s pomočjo posojilnice in svojega svaka Ivana Šprahmana, ki je učitelj na s. k. v. vadnici učiteljske v Kopru ter objednem odbornik posojilnice. Podučuje tudi mojega sinčka.

Dosedaj je malo hiš v Kopru, ki bi bile v slovenskih rokah: posojilniška hiša, Grad. brjeva, Gorbo. va, Pivkova i. s. d., moja, ...

Pešništvo, romantiko i t. d. sem popolnoma opustil, ker ni časa za to. S politiko pa se pečam bolj površno še. Dramatiko sem ljubil in spisal več iger, pa tudi navdušeno sam igral. Opustil sem tudi to, - ni časa.

V Kapru imamo še 25 let šitalnico, 23 let posajilnico, od 27/12 1906 pa godbeno (tamburaško in pevsko) društvo, Zvezda.

Le časopisa nimamo, kjer bi človek slobodno razvijal svoje misli in ideje.

Tudi imamo verske prepire sedaj ob morju. Bog nam grehe odpusti vsem skupaj, ali čistih rok nima v tem nabadna stranka, najmanjše pa duhovniki, ki nečejo priznati naše pravice na cerkven staroslovenski jeziki. In še tisti, ki priznavajo, morajo molčati, ker nadpastirji ne dovolijo razprav o tem.

Verujem v Boga, večno našo dobroto, ki je vse narode pobliskal k skupnemu življenju na zemlji. Vem, da je ustraj kristanske vere, posebno katoliške najpopolnejši. Vem pa tudi, da clauda nes ravno kristjani najbolj živinski

strasti razvijajo. Bog se nas usmili!
Ako bo cerkev delala po navodilu
državnikov v Berlinu ali Dunaju
no, potem je krščanstvo v zapadni
Evropi propalo.

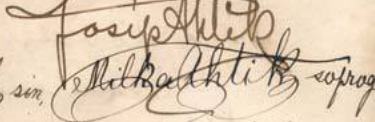
Vi čitatelji, ki nam bo jasno, kar
nam sedaj še ni, bodete sodili.

V uradu imamo električno luč, vo-
dovod, telefon. - Drugih ugodnosti
nimamo. Oh, kaj vse pa bodete imeli
vi po tolikem času!

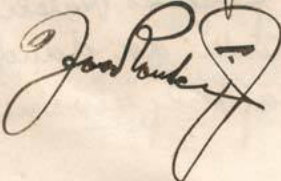
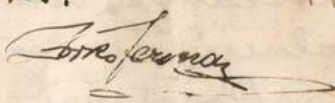
Moja je da bo vladala celó v
resnici bratovska ljubezen mej
vsemi narodi na svetu, ko se
bo našlo to-le pismo v zidu.

Priporočam se Vam v milost,
poderavljam Vas, dragi znaneci
Vaš

Joan Spachmann last

Joan Spachmann Milko Ahlik, sin, soprog
hišni posestnik v Koprni

Slovenski Koperski:

7/5/7

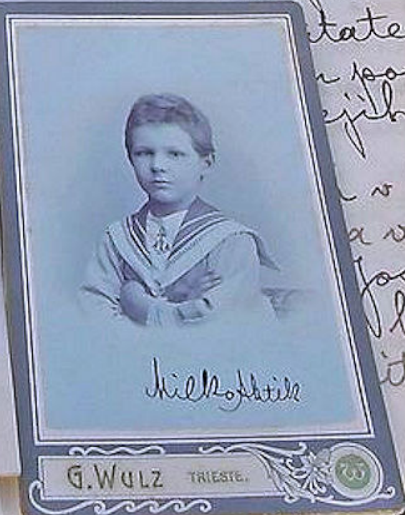
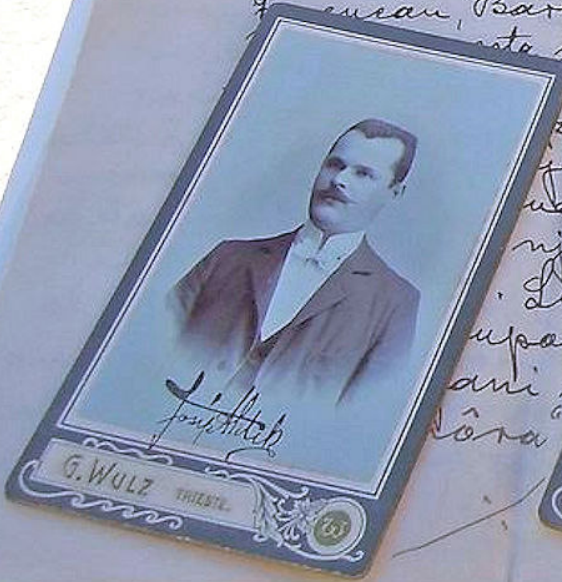
V Kopru, dne 7. veljačnja 1907

Pročuo, kaj pusti delavci - zidarji iz -
gotovljeno hišo, želijo razidati mal spo-
menik, ki naj piše našim nasledni-
kom o duševnih in telesnih bojih, katere
smo imeli, - da priborimo nasledni-
kom boljše bodočnost.

Kopar (Capris - Justinopoli - Capadistria)
je danes laško mesto z okroglo 9000
dušami. Slovencev in spletkarjev
Slovcov nas je okoli 1200 duš, a
nezaveznih, skrivanih in poitalijan-
čenih pa okoli 3000.

Nekdaj pa je bila tu teologija za
glagolje. "Božja draga" se imenuje se
danes tretjina mesta proti kilijakim
hribernu obhajevju.

Občina je jako razsejana, a vsebuje
mnogo čisto slovenskih vasi: Tobege,
Bistole, Srem (Sermin), Rižan, Cesarje,
G. Srečan, Barbar, Paderno i. d. d.

Rusi imajo "durno" Kavkaz vseh
državljan svojega poslanca. Samodržstvo
je Kavkaz Bolgarji se pikažijo na svoje
ga (usmilke) hruška. Rukomilki
kmetje hočejo tudi živeti... severi ni-
majo zemljiše kar so jim vse "velipo-
sotniki" napravili, a sedaj se masinjejo
Srbija gleda z usmiljenjem na toli-
ko Srbov in jednodelnih bratov
ki niso se združeni v državi
Črna gora ima svoje državo skup-
ičino, samodržstvo je nehalo. Hrvatska
se pogaja z Ogrsko za skupno branbo
a - vse to - vse naravne talbe razvoja
slovenskih Slovcov kaže razbiti
nemiška intriga, ki kuje dra-
vico proti državi, vasa proti
narodu, samo, da se ne razrušijo
plemena v mas, ki bi se vstavljali
tutinskemu prodiranju Nemcev
v vse tuje (nemiške) pokrajine.

tate to, a vse to
n porabl
njih nar
v Vojn
a v Sqr
Josip Ah
hoteli d
iteljev) v
badete
g dej!
ni ki
klicat
mati je
sle, pro
til por